

A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA ERDÉLYBEN

24. FÓRUM

200 ÉV A TUDÁS ÉS A TÁRSADALOM
SZOLGÁLATÁBAN – MTA 200

A rendezvény fővédnöke: **FREUND TAMÁS**,
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

MTA 200 ÉVES
A MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

PROGRAMFÜZET

2025. NOVEMBER

„200 ÉV A TUDÁS ÉS A TÁRSADALOM SZOLGÁLATÁBAN – MTA 200”

Az erdélyi magyar tudomány és társadalom szolgálatában – Arcképcsarnok

Tárlatok:

Portrék az Erdélyi Múzeum-Egyesület egykori gyűjteményéből

Erdélyi magyar akadémikusok arcképcsarnoka

Helyszín: Művészeti Múzeum, Kolozsvár, Bánffy-palota, Fő tér/Piața Unirii 30. sz.

Kiállítás megnyitó: 2025. november 20., csütörtök 17 óra

„200 év a tudás és a társadalom szolgálatában – MTA 200”

Megnyitóünnepség – plenáris előadások

Helyszín: A Protestáns Teológiai Intézet díszterme, Kolozsvár, Bocskai/A.
Iancu tér 13. sz.

Időpont: 2025. november 21., péntek

9.00 Megnyitó

Bitay Enikő, Erdélyi Múzeum-Egyesület, elnök

Köszöntések

Kosztolányi György, Magyar Tudományos Akadémia, alelnök

Nagy László, Kolozsvári Akadémiai Bizottság, elnök

Tonk Márton, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, rektor

Markó Bálint, Babeș–Bolyai Tudományegyetem, rektorhelyettes

Balogh Balázs, ELTE, Humán Tudományok Kutatóközpont, főigazgató

Páles Zsolt, MTA TABT, Debreceni Területi Bizottság, elnök

Nagy Előd Ernő, George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány és
Technológiai Egyetem, rektorhelyettes

Debrenti Edit, Partiumi Keresztény Egyetem, tudományos igazgató

Mile Balázs, Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa, első beosztott konzul

Karácsonyi Zsolt, Romániai Magyar Demokrata Szövetség, kultúráért felelős
ügyvezető alelnök

9.45 Erdélyi magyar akadémikusok arcképcsarnoka – rövidfilm

Ünnepi plenáris előadások

10.00 Kosztolányi György (orvos, akadémikus, alelnök, Magyar Tudományos
Akadémia): *Egy tudományág transzdiszciplináris evolúciója: klinikai genetika*

10.30 Módy István (neurológus, akadémikus, University of California, Los
Angeles (UCLA), Ideggyógyászati Tanszék): *Gyógyító agyhullámok*

11.00 szünet

11.30 Benkő Elek (régész, akadémikus, osztályelnök, MTA II. Filozófiai és Történettudományok Osztály, ELTE-HTK, Régészeti Kutatóintézet): *Erdély a Magyar Királyságban – régiók régészete a középkori Kárpát-medencében*

12.00 Monok István (művelődéstörténész, főigazgató, MTA Könyvtár és Információs Központ): *Karöltve a tudományos és kulturális örökség megőrzésében. Az EME és az MTA Könyvtár és Információs Központ együttműködése*

12.30 Gr. Mikó Imre-émlékplakettek átadása

12.45 KAB tudományos díjak átadása

13.00 Kiskoncert

Közreműködik **Telegdi Gréta Anna** (zongora), a Kolozsvár-Felsővárosi Református Egyházközség kántora

13.30 Ebéd (a Protestáns Teológiai Intézet konviktusán)

Fiatalkutatók a tudomány szolgálatában

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

15.00 Antal Róbert István (történész, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára munkatársa): *Ellenállás és alkalmazkodás között? Jordáky Lajos és a kommunista pártállam viszonya*

15.20 Bandi Attila (kertészmérnök, egyetemi adjunktus, Sapientia EMTE, MK, kertészmérnök szak, KMT): *Diószelekciós vizsgálatok eredményei a termésmorfológiai sajátosságok és a xantomonaszos betegséggel szembeni ellenállóság alapján*

15.40 Benedek Botond (közgazdász, egyetemi adjunktus, BBTE, Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar): *A digitális átalakulás és a mesterséges intelligencia hatása a vállalatok teljesítményére: akadályok, eredmények és tanulságok*

16.00 Fehér Áron (villamosmérnök, adjunktus, Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar, Villamosmérnöki Tanszék): *Kis késleltetéssel rendelkező lineáris dinamikus rendszerek aszimptotikus jellemzése*

16.20 Kelemen Krisztina (neurológus, tanársegéd, Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem): *A kalcium-jelátvitel és a gliasejtek változásának szerepe az epilepsziában és kezelésében*

16.40 szünet

- 17.00 **Máthé Zsuzsa** (nyelvész, egyetemi oktató, BBTE, Finn nyelvészeti és irodalomtudományi tanulmányok): *A cselekvő idő. Térbeliség és mulandóság az időmetaforákban*
- 17.20 **Mihály Norbert Botond** (vegyésszmérnök, egyetemi oktató, BBTE, Kémia és Vegyésszmérnöki Kar): *Szennyvíztisztító telep működésének optimalizálása az energiahatékonyság és a szennyvízterhelés csökkentése érdekében, adatvezérelt modellek alapján*
- 17.40 **Molnár Botond** (fizikus-informatikus, adjunktus, BBTE, Magyar Matematika és Informatika Intézet): *Amikor a káosz és a logika találkozik: feltörhető a feltörhetetlen?*
- 18.00 **Petruț Dávid** (régész, egyetemi adjunktus, BBTE, Magyar Történeti Intézet): *Megjegyzések a római kori Napocán előkerült világítóeszközök régészeti értelmezési lehetőségeiről*
- 19.00 **Fogadás** (Egyetemiek Háza Étterem – Emanuel de Martonne/Színház u. 1. sz.)

MEGHÍVOTT ÜNNEPI PLENÁRIS ELŐADÓ A MTNE 24. FÓRUMÁN

DR. KOSZTOLÁNYI GYÖRGY a Pécsi Tudományegyetem professor emeritusa, az MTA alelnöke. Kosztolányi György több mint fél évszázada gyermekgyógyászként került kapcsolatba a humángenetikával. Pályája során közvetlen tapasztalatokat szerzett az alapvető genetikai laboratóriumi technikák területén, és közel harminc évvel ezelőtt a Pécsi Orvostudományi Egyetemen saját koncepció alapján önálló genetikai intézetet alapított, amelyet nyugdíjba vonulásáig vezetett. Tudományos és

szakmai közéleti munkásságát számos hazai és nemzetközi feladat jellemezte. Több éven keresztül tagja volt a magyar és az európai humángenetikai társaságok vezetőségének. Nyolc évet töltött az UNESCO-ban, ahol aktívan részt vett a Nemzetközi Bioetikai Bizottság két alapvető genetikai dokumentumának megfogalmazásában. Emellett vezető szerepet vállalt a 2008-ban elfogadott, XXI/2008. számú „genetikai törvény” előkészítésében is. Államtitkári megbízottként szervezte a magyar Ritka Betegség Nemzeti Program kidolgozását, és több mint húsz éve irányítja azt a tudományos bizottságot, amely a humángenetikai és reprodukciós kutatási projektek szakmai és etikai véleményezését végzi. Munkássága a klinikai genetika transzdiszciplináris fejlődésének egyik legjelentősebb hazai és nemzetközi példáját mutatja, ötvözve a tudományos kutatást, a betegellátást, a bioetikát és a jogalkotást.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Egy tudományág transzdiszciplináris evolúciója: klinikai genetika

Az előadás új tudományágak kialakulásának folyamatát járja körül a klinikai genetika, egy rendkívül intenzív tevékenység evolúciójának elemzésével. A tudományágak kialakulásával foglalkozó kevés forrásmunka szerint az egyes ágak legalább három pontban különböznek egymástól: van saját módszertanuk, saját tevékenységi területük és ismeretelméletük. Jelen előadás hat olyan kritériumot vizsgál, amelyek a tevékenység megkülönböztető sajátosságát, egyéb területektől való különbözőségét jelenítik meg. Az elemzés arra a következtetésre jut, hogy a klinikai genetika kétségen kívül önálló tudományágnak tekinthető. Továbbmenve, a klinikai genetika túlterjed az orvosi diagnosztika tevékenységi körén. Több tudományág paralel fejlődése során, a tudományágak egymásra épülésével, egy kvázi evolúciós folyamatban a klinikai genetika transzdiszciplináris gondolatkörré alakult. A klinikai genetika transzdiszciplináris jellegét figyelembe kell venni a kutatási projektek tervezésekor és bírálatakor, oktatási portfóliók összeállításakor és a szakpolitikai érdekérvényesítés során.

MEGHÍVOTT ÜNNEPI PLENÁRIS ELŐADÓ A MTNE 24. FÓRUMÁN

DR. MÓDY ISTVÁN a University of California Los Angeles (UCLA) Ideggyógyászati Tanszékének *Tony Coelho* címzetes professzora. Marosvásárhelyen született, ahol két évig orvosi tanulmányokat végzett, majd a kanadai University of British Columbián neurofiziológiából szerzett PhD-t. A Stanford Egyetem tanáraként fedezte fel a GABAerg-gátlás tonikus formáját, amely ellentétben a gyors szinaptikus jelátvitellel, az idegsejtek állandó gátlását biztosítja az erre specializálódott extraszinaptikus receptorokon keresztül.

Kimutatta, hogy a tonikus gátlást sok fontos hatóanyag befolyásolja, mint például a petefészek által termelt szteroidok és származékaik, a stresszhormonok és az alkohol. Kutatásai alapján fejlesztették ki az első hatékony, 2019 óta klinikai használatban is sikeres kezelést a szülés utáni depresszió gyógyítására. Legújabb kutatásai a leggyorsabban tüzelő gátlósejtek működésének gyógyszeres befolyásolására irányulnak, melyeknek fontos következményei lehetnek az Alzheimer-kór és az agyvérzés gyógyításában. Több mint 300 tudományos közleményét eddig >35,000 alkalommal idézték, Hirsch-indexe 96. A pályafutása során 24 alsó tagozatos diákot, 23 doktorandusz diákot és 36 posztdoktori munkatársat avatott be a tudományos kutatásba. 2001 óta az MTA orvosi osztályának külső tagja, az Arany János-érem, a John Charles Polanyi-, az Alfred Hauptmann-, a Jacob Javits-, a Michael-, a J. Allyn Taylor-, az Amerikai Epilepszia Társaság Alap kutatás díjak kitüntetettje. Tudományos munkásságáért és a Magyarország Barátai Alapítvány egyik alapító tagjaként 2018-ban vette át a Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetést.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás: *Gyógyító agyhullámok*

A központi idegrendszer idegsejtjei alapvetően elektromos áramot termelnek, mely meghatározza működésüket. Ezen elektromos tevékenységek hullámjellegű folyamatokba csoportosulnak, melyeket frekvenciájuktól függően a görög ABC betűivel jelölünk. Ezek közül a 30-tól 120 Hz-ig terjedő γ -oszcillációk egyik legfontosabb szerepe az idegsejtek összehangolása különböző agyi tevékenységek alatt, mint például az észlelés, tanulás vagy memória. A γ -oszcillációk előidézésében a legfontosabb szerep a leggyorsabban tüzelő parvalbumint tartalmazó gátló idegsejteknek jut ki. Egy olyan kis molekulájú hatóanyagot fejlesztettünk ki, amely képes ezen gátló idegsejteket specifikusan serkenteni, s általuk megnövelni a γ -oszcillációk amplitúdóját. Ez a szájon keresztül is ható kis molekula képes volt helyreállítani az Alzheimer-kórban szenvedő egerek memóriazavarát, és egy hét alatt rendbe hozta a kísérleti egerek agyvérzés utáni mozgáskorlátozottságát. Ez az első, parvalbumint tartalmazó, idegsejtekre irányuló specifikus terápia, amely jelenleg a gyógyszerfejlesztés fázisában van.

MEGHÍVOTT ÜNNEPI PLENÁRIS ELŐADÓ A MTNE 24. FÓRUMÁN

DR. BENKŐ ELEK 1954-ben, Kolozsvárt született. Egyetemi tanulmányait 1973–1978 között Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetem történelem–régészet szakán folytatta, majd visszatért Erdélybe, 1979–1988 között a Székelykeresztúri Városi Múzeum régész-muzeológus állását töltötte be. 1989 óta az MTA Régészeti Intézet munkatársa, ahol erdélyi témák mellett nagyobb összefoglalásokkal, régészeti topográfiai és környezet-régészeti kérdésekkel foglalkozik. Jelenleg a Pilisszent-

kereszt határában fekvő, elpusztult ciszterci monostor összefoglaló régészeti monográfiáján dolgozik. Az MTA rendes tagja, az MTA II. osztályának elnöke. Legfontosabb erdélyi vonatkozású munkái: *Székelykeresztúri kályhacsempék. 15–17. század. Buk., 1984; A középkori Keresztúr-szék régészeti topográfiája. Bp., 1992; Középkori mezőváros a Székelyföldön. Kvár., 1997; Erdély középkori harangjai és bronz keresztelőmedencéi. Budapest–Kolozsvár, 2002; Kolozsvár magyar külvárosa a középkorban. Kvár. 2004; Középkori udvarház és nemesség a Székelyföldön. Bp., 2008; A középkori Székelyföld I–II. Bp. 2012; társszerzőként: Székelyföld története, Székelyudvarhely, 2016; A székely írás emlékei, Bp., 2021.).*

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Erdély a Magyar Királyságban – régiók régészete a középkori Kárpát-medencében

Az előadás a középkori Magyarország régészeti kutatásában sokáig elhanyagolt, újabban viszont egyre fontosabb regionális kérdések köré épül. Egyrészt a régészet oldaláról tekinti át azokat a részleteket, amelyek alapján a központi régió (*medium Regni*) tárgyi emlékei nem jellemzik a középkori ország teljes emlékanyagát, amennyiben a fenti területtől távolodva azok egyre több eltérő sajátosságot mutatnak. Ez a leggyakoribb használati cikk, a kerámia esetében éppúgy megmutatkozik, mint a dunántúli, alföldi vagy erdélyi falvak építészete és szerkezete terén. Az előadó érzékeltetni szeretné, hogy Erdélyben a regionális fejlődés sajátosságai különösen jól megmutatkoztak, miközben e régió maga is jelentős belső tagolódást mutat. Erdély területén az államalapítás után lényeges fáziskésés nélkül megjelentek a Magyar Királyság sajátos területi intézményei, a várispánságok és a vármegyék, valamint a magyar egyházi hierarchiába illeszkedő erdélyi püspökség és plébániahálózata, ez utóbival elválaszthatatlan kapcsolatban a települések rendszere. Erdély későbbi fejlődése fő vonásaiban követte Magyarország többi részének fejleményeit, e folyamatban a szomszédos területek és az erdélyi nem magyar néprészek régészeti hagyatékát feltétlenül figyelembe kell venni.

MEGHÍVOTT ÜNNEPI PLENÁRIS ELŐADÓ A MTNE 24. FÓRUMÁN

PROF. DR. MONOK ISTVÁN, az MTA doktora, a Szegedi Tudományegyetem, majd az Eszterházy Károly Egyetem (Eger), jelenleg a Tokaj-Hegyalja Egyetem (Sárospatak) egyetemi tanára, az Országos Széchényi Könyvtár volt, ma az MTA Könyvtár, Levéltár és Információs Központ főigazgatója, a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság társelnöke. Számos hazai és külföldi könyvtár tudományos tanácsának, alapítványok kuratóriumainak, a Magyar Tudományos Akadémia tudományos, illetve elnöki bizottságainak tagja. A Gróf Mikó Imre Alapítvány és az MTA Könyvtörténeti Munkabizottság elnöke. Több könyv-, könyvtár-, olvasmány-, illetve művelődéstörténeti könyvsorozat és folyóiratok szerkesztője, a Magyar Könyvszemle főszerkesztője. A magyar és egyetemes művelődéstörténet, főként a 15–18. század olvasás-, olvasmány- és könyvtörténetének kutatója.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Karöltve a tudományos és kulturális örökség megőrzésében

Az EME és az MTA Könyvtár és Információs Központ együttműködése

A bicentenáriumát ünneplő MTA és Könyvtára az EME alapításától kezdve partnerségben dolgoznak nem csupán azért, hogy a tudományos kutatások eredményesek legyenek, hanem azért is, hogy ezek az eredmények minden generáció számára hozzáférhetők legyenek, a friss felfedezések híre, tanulságai eljussanak a kortársakhoz. Ugyanígy hangsúlyt fektetnek arra is, hogy a magyar tudományos kiadványok, azok tartalma, akár többféleképpen bemutatva, tudományos és kulturális örökségként is hozzáférhetők maradjanak.

Az együttműködés célja – ahogy az emberi értékek, az ember és a társadalom – nem változott az elmúlt több mint másfél évszázad alatt, a rendelkezésre álló eszközpark igen. De nem csupán ezeket a változásokat kell közösen követnünk, használni a technikai fejlődés nyújtotta lehetőségeket, hanem úgy kell megmaradni mindenkor érvényesen kitűzött céljainknál, hogy a tudománypolitikai tér legalább olyan gyakran változik, mint a minket körülvevő technológia. Mindkét változásnak vannak, lehetnek előnyei, és bizony komoly kockázatot is jelentenek a közös értékekre nézve.

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

ANTAL RÓBERT-ISTVÁN az egyetemi alapképzést, mesteri tanulmányait a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Történelem és Filozófia Karán végezte. Ezt követően felvételt nyert az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájába, ahol 2022-ben PhD-fokozatot szerzett. 2021-től a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának munkatársa, a Magyar Dolgozók Pártja és a Szakszervezetek Országos Tanácsa irategyüttesének referense.

Fő kutatási területe a romániai baloldali mozgalmak története, valamint az erdélyi magyarság 1945 utáni története. Doktori dolgozata 2023-ban a Kriterion Könyvkiadó és az EME közös kiadásában *A Romániai Magyarság Története a 20. században* könyvsorozat 10. köteteként, *A nemzetét szerető szocialista. Jordáky Lajos (1913–1974)* címmel jelent meg. Emellett az ötvenes évek koncepció-s pereiről, a Román Kommunista Párton belüli magyar párttagokról, a romániai magyarság pártállami időszak alatti parlamenti képviseletéről jelentek meg írásai.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Ellenállás és alkalmazkodás között? Jordáky Lajos és a kommunista pártállam viszonya

A kolozsvári munkáscsaládban született Jordáky Lajos életét a kettős értékválasztás határozta meg: egyszerre volt elkötelezett szocialista, valamint a romániai magyarság nemzetiségi jogkiterjesztésének híve. Szociáldemokrata, majd kommunista politikusként, az államszocialista diktatúra kiépítését követően, a kulturális szférába kizsorított hithű marxistaként ugyanazzal a dilemmával szembesült, mint a kommunisták: megoldhatja-e a kisebbségi lét kihívásait az erdélyi magyar közösség osztályszempontú emancipációja? Az előadásban a pártállammal való együttműködés és az azzal szembeni ellenállás tengelyén elemzem Jordáky Lajos életének főbb töréspontjait (kommunista párttagságát, pártkizárását, börtönbüntetését, valamint a börtönt követő évek eseményeit).

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

BANDI ATTILA doktori fokozatát 2015-ben a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Doktori Iskola keretében szerezte meg.

Kutatási témája a közönséges dió (*Juglans regia* L.) kárpáti rasszának feltérképezése, tájszelekciós értékelése, kiváló termésminőségű és a fontosabb betegségekkel szemben toleráns vagy ellenálló fajták kiválasztása céljából. Fontosnak tartja a helyben nemesített, az adott termőhely ökológiai viszonyaihoz megfelelően alkalmazkodott fajták nemesítését és azok széles körű termesztésbe

vonását.

A Sapientia EMTE Marosvásárhelyi és Sepsiszentgyörgyi Kara kertész-mérnöki, tájépítészeti és agrármérnöki képzéseiben a gyümölcsstermesztési tantárgycsoport tantárgyfelelős oktatója. Gyümölcsstermesztés-témakörben végzett kutatásai során szakdolgozatos hallgatóival almatermésű és bogyós gyümölcsű fajok korszerű termesztéstechnológiai módszerei adaptációs lehetőségeit vizsgálják.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Diószelekciós vizsgálatok eredményei a termés morfológiai sajátosságok és a xantomonaszos betegséggel szembeni ellenállóság alapján

A Közép- és Kelet-Erdély térségében végzett szelekciós munka során Felső-Háromszék, Maros, Nyárad és a Kis-Küküllő folyók közötti dombvidék dióállományát vizsgálva összesen 58 település 648 termőfájáról gyűjtöttek – a vegetatív tulajdonságok felvételezésén túl – főként termés morfológiai és a dió baktériumos levél- és termés foltosság-betegségével kapcsolatos, a termőfák fogékonyságára vonatkozó adatokat. A terepi munkák alkalmával gyűjtött, illetve a mérésekből származó adatok azt bizonyítják, hogy a vizsgálatba vont termőhelyek gazdag diópopulációval rendelkeznek. Az állomány teljes egészében magoncként szaporított, ami nagy genetikai változatosságot eredményez a különböző mennyiségi és minőségi tulajdonságokra vonatkozóan.

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

BENEDEK BOTOND felsőfokú tanulmányait a kolozsvári BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karán végezte, ahol 2021-ben pénzügy szakterületen szerzett doktori fokozatot. Jelenleg a BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának egyetemi adjunktusa, valamint egy, az Európai Unió által támogatott BBTE-s kutatócsoport tagja. Tudományos munkássága elsősorban a digitalizáció és a pénzügyek metszéspontjára összpontosít.

Aktuális kutatásaiban egyrészt a modern digitális technológiák vállalati teljesítményre gyakorolt hatásait vizsgálja, másrészt az újonnan megjelent és egyre népszerűbb kriptovalutákhoz, illetve NFT-khez kapcsolódó kockázatokat és lehetőségeket igyekszik feltárni.

Számos nemzetközi konferencián vett részt, és több mint tíz tudományos publikáció szerzője vagy társszerzője (közülük négy Q1-es besorolású). Emellett tagja a Global Entrepreneurship Monitor (GEM) romániai kutatócsoportjának is. A GEM a világ legátfogóbb, több mint 50 országra kiterjedő, vállalkozói hajlandóságot és környezetet vizsgáló kutatása.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

A digitális átalakulás és a mesterséges intelligencia hatása a vállalatok teljesítményére: akadályok, eredmények és tanulságok

Az előadás a BBTE Európai Unió által támogatott kutatási projektjének főbb eredményeit mutatja be, amelyek rávilágítanak arra, hogy a digitális technológiák alkalmazása egyszerre kínál lehetőségeket és jelent kihívásokat a vállalatok számára. A vállalati digitális transzformáció vizsgálata azt mutatja, hogy a sikerhez gazdasági, ellátási lánc, vállalati és egyéni szinten egyaránt néhány központi akadály megfelelő kezelése szükséges. Ugyanakkor még a sikeres digitális transzformáció sem jár automatikusan azonnali pénzügyi előnyökkel: ezek sokszor csak évek múltán válnak láthatóvá. Az eszközhatékonyság javulása gyorsan mérhető, a jövedelmezőség és a megtérülés viszont jellemzően csak hosszabb távon mutat pozitív eredményt. A legfrissebb vállalati adatok azt is jelzik, hogy a mesterséges intelligencia bevezetésének alapját más digitális technológiák teremtik meg, és a teljesítménynövekedést elsősorban ezek támogatják.

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Fehér Áron rendszermérnök, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karának adjunktusa. 1992-ben született Marosvásárhelyen. Középiskolai tanulmányait a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban végezte 2007–2011 között, természettudomány szakon. 2015-ben mérnöki oklevelet szerzett a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karán, automatika és alkalmazott informatika szakon, majd 2017-ben mesteri fokozatot számítógépes irányítási rendszerek szakon. 2017 és 2021 között dokto-

randusz volt a veszprémi Pannon Egyetem Informatikai Tudományok Doktori Iskolájában, ahol 2022-ben doktori címet szerzett. 2023-tól a Sapientia EMTE adjunktusaként tevékenykedik. Kutatási érdeklődése a modern digitális jelfeldolgozás, a dinamikus gráflapú rendszermodellezés, valamint a szabályozás- és becslélmélet területére összpontosít. Nemzetközi együttműködéseket ápol a felhőalapú robotika és virtuális gyártás területén, különösen a norvégiai *RoNo Cooperation for Virtual Manufacturing* program keretében.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Kís késleltetéssel rendelkező lineáris dinamikus rendszerek aszimptotikus jellemzése

A késleltetett dinamikus rendszerek kutatása az utóbbi évtizedekben egyre fontosabbá vált, mivel számos valós rendszer belső késleltetéseket tartalmaz. Ezen jelenségek pontos modellezése kulcsfontosságú a hatékony szabályozási stratégiák kialakításához. A vizsgálat célja a késleltetett rendszerek aszimptotikus viselkedésének elemzése olyan közelítő módszerekkel, amelyek lehetővé teszik a klasszikus rendszerelméleti eszközök alkalmazását.

A módszerek egy kicsinységi feltételen alapulnak, amely a késleltetés és a rendszermátrix erősítése közötti kapcsolatot írja le. Három rendszerosztályt vizsgáltam: pontszerű késleltetésű folytonos rendszereket, diszkrét Volterra-féle végtelen késleltetésű rendszereket, valamint elosztott késleltetésű folytonos rendszereket. A kidolgozott közelítések alapján kimutatható, hogy megfelelő feltételek mellett e rendszerek domináns dinamikája jól közelíthető késleltetés nélküli, közönséges differenciálegyenletekkel. Ez lehetővé teszi állapotmegfigyelők és visszacsatolós szabályozók tervezését a közelítő modell alapján, ami egyszerűsíti a késleltetett rendszerek irányítását.

Az iteratív algoritmusok exponenciális konvergenciája biztosítja a numerikus stabilitást és a gyakorlati alkalmazhatóságot. A módszerek hatékonyságát kommunikációs késleltetést tartalmazó multiágensrendszereken is igazoltuk, explicit feltételeket adva a rendszerparaméterek függvényében. A kutatás eredményei hozzájárulnak ahhoz, hogy a klasszikus szabályozástechnikai eszközök komplex, késleltetett rendszerekre is kiterjeszthetők legyenek.

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

KELEMEN KRISZTINA egyetemi tanársegéd a Marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem Élettani Tanszékén, valamint a doktori iskola végzős hallgatója. Orvosi diplomáját ugyanitt szerezte 2018-ban. Több mint tíz éve végez kutatómunkát Szilágyi Tibor professzor irányításával, elsősorban az epilepszia idegtudományi vonatkozásait vizsgálva. Kutatásai a gátló interneuron-populációk és a kalciumkötő fehérjék szerepére összpontosítanak

halántéklebeny-epilepsziában. Tanulmányi ösztöndíjakkal több alkalommal dolgozott külföldi kutatólaborokban, köztük az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetében, ahol a CB1 kannabinoid receptorpozitív hippokampális interneuronokat tanulmányozta. Doktori munkájában a klasszikus és újonnan azonosított kalciumkötő fehérjék (pl. NECAB1), valamint a gliasejtek változásait elemzi krónikus epilepsziában. Eredményeit számos nemzetközi konferencián ismertette, és több tudományos közlemény első szerzője. Neurológus szakorvosként a marosvásárhelyi 2. sz. Neurológiai Klinikán dolgozik, ahol az epileptológia területén ötvözi kutatói és klinikai tapasztalatait.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

A kalcium-jelátvitel és a gliasejtek változásának szerepe az epilepsziában és kezelésében

Az epilepszia, amely világszerte mintegy 50–70 millió személyt érint, jelentősen rontja a betegek életminőségét, és globális egészségügyi terhet ró a társadalomra. A betegek mintegy harmadánál a kezelés nem hoz teljes javulást, ami növeli a memória- és hangulatzavarok, valamint a korai halálozás kockázatát is.

A betegség hatékony kezelését nehezíti, hogy nem ismerjük pontosan a kóros agyműködést előidéző komplex molekuláris, sejtszintű és hálózati változásokat. A kalciumháztartás zavara, valamint az idegsejtek és a gliasejtek működésének módosulása jelentős szerepet játszik az epilepszia kialakulásában és későbbi lefolyásában.

Kutatásunkban arra kerestünk választ, hogyan változnak meg az eddig kevésbé tanulmányozott, kalciumkötő idegsejtfehérjék az epilepszia kialakulása során. Emellett megvizsgáltuk, hogyan hatnak az új, rohamellenes gyógyszerek ezekre a fehérjékre, az idegsejtekre és a gliasejtekre, azzal a céllal, hogy hozzájáruljunk a célzottabb epilepsziaellenes kezelés kidolgozásához.

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

MÁTHÉ ZSUZSA a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarán végezte felsőfokú tanulmányait, angol–finn szakon. 2022-ben védte meg doktori értekezését, amely 2023-ben jelent meg az Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadónál, *What Does Time Do? The Spatialization and the Transience of Time* címmel (*A cselekvő idő. Térbeliség és mulandóság az időmetaforákban*). A BBTE Bölcsészkarán a Finn nyelvészet- és irodalomtudomány mesteri program megbízott oktatója, ugyanakkor szépirodalmat

fordít finnről magyarra. Jelenleg két kutatási témával foglalkozik: magyar, finn, román és angol állandósult szókapcsolatok kognitív alapú párhuzamaival és fordításaival, ugyanakkor a haraggal kapcsolatos metaforikus kifejezésekkel és azok fogalmi hátterével egy nemzetközi kutatócsoportban.

Vendéghallgatóként megfordult a finnországi Oului Egyetemen és az Eötvös Loránd Tudományegyetemen is. Fő kutatási területe a kognitív nyelvészet és a korpusznyelvészet. Tudományos munkájáért 2024-ben az Erdélyi Múzeum-Egyesület Debüt-díjában részesült.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás: *A cselekvő idő. Térbeliség és mulandóság az időmetaforákban*

A kognitív nyelvészet elveire alapozva az olyan elvont fogalmak, mint az idő, bár az emberi tapasztalat fontos alapkövei, egyedi reprezentációkat tartalmazhatnak különböző nyelvekben. Ez a kutatás a metaforikus nyelvet vizsgálja a kognitív metaforaelmélet keretében, az idő képét kutatva az angol, finn és magyar nyelvben, pontosabban azt, hogy az idő hogyan jelenik meg metaforikus összefüggésben, cselekvő lénységként.

A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a magyar és finn idő elsődlegesen nem mozgási igéken alapszik, az angolban található metaforákkal ellentétben. A leggyakoribb magyar és finn igék időmetaforákban a megszűnés, a mulandóság folyamatát vázolják: az idő múlik, vagy a hasonló jelentésű finn szókép: aika kuluu. A magyar nyelvben ugyanakkor jelentős gyakoriságúak a tartálymetaforák, például az idő telik. Mivel az angol nyelvben az idő elsődlegesen mozgási igékkel jelenik meg metaforákban, ez egy jelentős különbséget tár fel. Ugyanakkor e miatt az összefüggés miatt a magyar és finn időmetaforák gyakrabban kerülnek összefüggésbe negatív konnotációkkal, mint az angol nyelvben található szóképek.

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

MIHÁLY NORBERT-BOTOND vegyészmérnök, jelenleg a Babeş–Bolyai Egyetem adjunktusa Kolozsváron, Romániában. Karrierje az egyetemen folytatott folyamatos tanulmányi előmenetelén alapszik, ahol 2014 és 2018 között szerzett alapidiplomát, 2018 és 2020 között mesterdiplomát, 2020 és 2024 között pedig doktori fokozatot. Kutatási tevékenységének középpontjában a folyamat-optimalizálás áll, amelynek során adatvezérelt modellezést alkalmaz, különös figyelmet fordítva a mesterséges

neurális hálózatok alkalmazására a szennyvíztisztító telepek hatékonyságának és működésének javítása érdekében. Ez magában foglalja a légáramlás és az újrahajósítási áramlás optimalizálásával kapcsolatos munkát, valamint a mérőműszerek hibadiagnosztikáját. Számos jelentős elismerésben részesült, többek között a legjobb egyetemi hallgatói előadás díjában, a legjobb mesterképzési előadás díjában, a Maros Dezső-díjban, valamint több első helyezéssel különböző nemzetközi és hazai tudományos konferenciákon. Akadémiai profilját tovább erősíti az Erasmus+ mobilitási ösztöndíj a Pannonia Egyetemen, Magyarországon, valamint részvétele az ASPIRE és REWAT kutatási projektekben.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Szennyvíztisztító telep működésének optimalizálása az energiahatékonyság és a szennyvízterhelés csökkentése érdekében, adatvezérelt modellek alapján

A hagyományos szennyvíztisztító telepek üzemeltetése gyakran szembeesül azzal a kihívással, hogy egyensúlyt teremtsen a tisztítási teljesítmény és az energiafogyasztás között, különösen dinamikus beáramlási körülmények között. Ez a tanulmány egy újszerű megközelítést mutat be a szennyvíztisztító telepek modellezésére, amely statisztikai, adat alapú és optimalizálási módszereket alkalmaz. Egy teljes méretű telep működési adatait felhasználva, a szennyvíz kulcsfontosságú teljesítménymutatóinak pontos előrejelzése lett megvalósítva, $R^2=0,99$ -es modelldeterminációs együtthatóval és $<1\%$ -os átlagos abszolút hibaszázalékkal. A legjobban teljesítő modellt felhasználva, az energiahatékonyság javítását és a szennyvízterhelés csökkentését célzó működési stratégiákat azonosítottuk. Ez a tanulmány rávilágít az intelligens modellezési eszközökben rejlő lehetőségekre a fenntartható és hatékony szennyvíztisztító telepek működésének elősegítése terén.

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

DR. MOLNÁR BOTOND egyetemi tanulmányait a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen végezte, ahol 2016-ban doktori címet szerzett fizikából, jelenleg ezen intézmény kutatója és oktatója. Főbb kutatási témái a dinamikus rendszerek, a hálózatkutatás és ezek alkalmazása. 2024-ben a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Fiatal kutatói díjjal jutalmazta munkáját. 2008 óta a kolozsvári egyetemistákat tömörítő, nagy múltú Visszhang kórus karnagya, amely tevékenységéért 2021-ben Jagamas János-díjat vehetett át.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Amikor a káosz és a logika találkozik: feltörhető a feltörhetetlen?

Az előadás egy teljesen új módszert mutat be nagyon nehéz logikai feladatok megoldására. Ezeket a hagyományos döntési problémákat, amelyeket Boole-féle kielégíthetőségi problémaként (SAT) ismerünk, átültetjük egy folytonos idejű mozgásproblémává, mint amikor megfigyeljük, hogy hogyan áramlik a víz. A tipikus számítógépes keresőalgoritmusok helyett egy fizikai modellt építettünk, amelyben a megoldás idővel önmagától beáll, hasonlóan ahhoz, ahogy egy inga megtalálja a nyugalmi helyzetét. Ezt az új megközelítést alkalmaztuk sikeresen olyan közismert rejtvények megoldására, mint a Sudoku, de kiterjesztettük sokkal nagyobb, kritikus számítástechnikai problémák kezelésére is. Végző soron a matematika és a fizika erejét demonstráljuk abban, hogy képesek vagyunk feltörni azokat a problémákat, amelyeket korábban feltörhetetlennek tartottak, akár csak a híres Ramsey-probléma.

24. MTNE: FIATAL KUTATÓK A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

PETRUȚ DĂVID régész egyetemi tanulmányait a Babeș–Bolyai Tudományegyetem Történelem és Filozófia Karán végezte, 2007-ben szerzett diplomát. A történettudományok doktora 2014 óta. 2013 és 2016 között a Maros Megyei Múzeum kutatójaként dolgozott, majd 2018 és 2020 között az Erdélyi Múzeum-Egyesület munkatársa volt. 2017-től a BBTE Magyar Történeti Intézetének társult oktatója, 2020 óta adjunktusa, 2024-től pedig az intézet keretében működő Régészeti és Művészettörténeti Tanszék vezetője.

Az erdélyi magyar régészeket tömörítő Pósta Béla Egyesület alelnöke, valamint a Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületi tagja. Kutatási területe a római kor régészete és anyagi kultúrája, továbbá a római síremlékművészet, epigráfia és ikonográfia, valamint az erdélyi régészet története. A 2018-ban megjelent régészeti monográfiájában (*Pottery and Military Life. The Ceramic Assemblages from the Barracks of the Auxiliary Fort at Buciumi, Dacia Porolissensis*) a Szilágy megyei Vármezőn található, *limes* menti római katonai tábor kerámialelet-anyaga alapján rekonstruálta a tábori élet különböző aspektusait, különös tekintettel az ellátásra és a katonák fogyasztási szokásaira. A római kori világítás és világítóeszközök kutatásán belül több interdiszciplináris tanulmányban foglalkozott a katonai barakkok fényellátásának kérdésével, valamint a Daciába érkező idegen közösségek által használt világítóeszközökkel. Tanulmányai jelentek meg a Szilágy megyei Porolissum római kori síremlékeiről, továbbá Erdély római korának 19. századi magyar kutatóiról is.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Megjegyzések a római kori Napocán előkerült világítóeszközök régészeti értelmezési lehetőségeiről

A világítóeszközök, különösképpen az olajmécsesek, különleges helyet foglalnak el a római principátuskor (Kr. e. 1–Kr. u. 3. század) anyagi kultúrájában. A viszonylag nagy számban fennmaradt leletanyag fontos régészeti forrása a korabeli mindennapi életnek, ugyanakkor előállítási, forgalmazási és használati sajátosságainál fogva a mécsesek elemzése hozzájárulhat a kereskedelmi hálózatok, valamint az egyéni és csoportos emberi mobilitási tendenciák feltérképezéséhez. A rendszerváltás óta eltelt több mint harminc évben a Kolozsvár belvárosában zajló, nagyszámú mentőásatás révén jelentősen bővültek ismereteink a római kori Napoca városáról. Az elemzés kiindulópontját a Ferenc-rendiek utcájában (napjainkban Victor Deleu) feltárt, római kori lakóházkomplexumból származó kerámia-, bronz- és vasmécsesegyüttes képezi. A jelen előadás a fenti szempontok mentén igyekszik ismertetni a Kolozsváron előkerült, rendkívül érdekes régészeti leletegyüttest.

AZ EME SZAKOSZTÁLYAINAK ÉS FIÓKEGYESÜLETEINEK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA

I. BÖLCSESZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Irodalomtudományi szekció

Narrációváltozatok

Helyszín: Bölcsészettudományi Kar, Kolozsvár, Horea u. 31. sz. (9.00–14.00),

EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz. (15.00–20.00)

Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

Nyelvészeti szekció

Helynevek térben és időben

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

Történelem szekció

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

Művészettörténet szekció (IX)

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2025. november 29–30., 9.00 óra

Zenetudományi szekció

Erdélyi magyar zeneszerzők

Helyszín: BBTE, Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar, Kolozsvár,
Horea u. 7. sz.

Időpont: 2025. november 22., 10.00 óra

Filozófia szekció

Filozófiai hatástörténet és kritika. III.

Helyszín: BBTE, főépület, Böhm Károly terem, Kolozsvár, Farkas/ M.
Kogălniceanu u. 1. sz.

Időpont: 2025. november 22., 10.00 óra

II. TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Erdélyi Természettudományi Konferencia (ETK-24)

Helyszín: BBTE, Kémia és Vegyészmérnöki Kar, Kolozsvár, Arany János u. 11. sz.

Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

III. ORVOS- ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Nyolcvanéves a marosvásárhelyi magyar nyelvű orvoseképzés

A gyógyítás és tudomány nyomában – reflexiók a MOGYE múltjáról

Helyszín: Bernády-ház, Marosvásárhely, Horea u. 6. sz.

Időpont: 2025. november 11., 17.00 óra.

XXVI. Erdélyi Orvosnapok

Helyszín: Apáczai Csere János Pedagógusok Háza, Csíkszereda, Taploca u. 20. sz.

Időpont: 2025. november 6–8.

Kolozsvári szekció

Helyszín: Sapientia EMTE, Fő téri épület, 104-es terem, Kolozsvár, Fő tér/Piața Unirii 29. sz.

Időpont: 2025. november 22., 10.00 óra

IV. JOG-, KÖZGAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Közgazdaság-tudományi szekció

VII. Nemzetközi Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Konferencia – ICEBM 2025

Helyszín: BBTE, Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar, Kolozsvár, T. Mihali u. 58–60. sz.

Időpont: 2025. november 14., 9.00 óra.

Jogtudományi szekció

Gyermekek jogok és gyermekrésztvétel digitális környezetben

Helyszín: Sapientia EMTE, Kolozsvár, Tordai út 4. sz.

Időpont: 2025. november 22., 10.00 óra

Vendéglátás és turisztikai szekció

Fesztiválok élményekben és számokban

Helyszín: Sapientia EMTE, Fő téri épület, 109-es terem, Kolozsvár, Fő tér/Piața Unirii 29. sz.

Időpont: 2025. november 22., 09.20 óra

V. MŰSZAKI TUDOMÁNYOK SZAKOSZTÁLYA

XXVI. Műszaki Tudományos Ülésszak

Helyszín: Sapientia EMTE, Fő téri épület, Kallós Zoltán terem, Kolozsvár, Fő tér/Piața Unirii 29. sz.

Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

VI. MATEMATIKAI ÉS INFORMATIKAI SZAKOSZTÁLY

16. Matematika és informatika alkalmazásokkal konferencia

Helyszín: Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kar, Koronka, Segesvári út 1/C. sz.

Időpont: 2025. november 28–30.

VII. AGRÁRTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY ÉS SEPSISZENTGYÖRGYI FIÓK-EGYESÜLET

XXI. Agrártudományi Konferencia. Az agrárium a tudomány és a társadalom szolgálatában

Helyszín: Sapientia EMTE, Sepsiszentgyörgyi Kar, Csíki u. 50. sz.

Időpont: 2025. december 3.

CSÍKSZEREDAI FIÓKEGYESÜLET

Konferencia a 95 éve született Kristó András geológus emlékére

Helyszín: Márton Áron Főgimnázium, Csíkszereda, Márton Áron u. 80. sz.

Időpont: 2025. november 27., 18.00 óra

GYERGYÓSZENTMIKLÓSI FIÓKEGYESÜLET

Gyergyóhoz kötődő magyar akadémikus

Helyszín: Gyergyószentmiklósi Városi Könyvtár, Kossuth Lajos u. 25. sz.

Időpont: 2025. november 6., 10.00 óra

MAROSVÁSÁRHELYI FIÓKEGYESÜLET

Maros megye és Marosvásárhely történetéből

Helyszín: Teleki Téka, olvasóterem, Marosvásárhely, Bolyai u. 17. sz.

Időpont: 2025. november 8.

ZILAH ÉS VIDÉKE, VALAMINT SZILÁGYSOMLYÓI FIÓKEGYESÜLET

XXII. Szilágyság-kutatás-konferencia. Megemlékezés Szikszai Lajosról születésének 200. évfordulója alkalmából

Helyszín: Szilágyság Megyei Kultúr- és Művészeti Központ, Zilah

Időpont: 2025. november 25., 16.00 óra

TÁRSINTÉZMÉNYEKEL KÖZÖS TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKOK

A Magyar Tudomány Napja Partiumban 2025

Helyszín: Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad, Sulyok István u. 14–16. sz.

Időpont: 2025. november 14. 10.00 óra

KoMaTE30 – A Kolozsvári Magyar Történészhallgatók Egyesülete megalakulásának harmincadik évfordulója

Helyszín: Történeti Intézet, BBTE, főépület

Időpont: 2025. november 28–30.

Országos Magyar Diákszövetség

Erdélyi Fiatalok Tudományos Műhelye

Helyszín: Kolozsvár

Időpont: 2025. december 12–14.

I. BÖLCSESZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Irodalomtudományi szekció

Narrációváltozatok

Helyszín:

9.00–14.00:BBTE, Bölcsészettudományi Kar, Kolozsvár, Horea u. 31. sz.

15.00–20.00: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

Helyszín: BBTE, Bölcsészettudományi Kar (Horea út 31. sz., „Marianum-épület”, Popovici terem)

9.00 A konferencia köszöntése: **Egyed Emese** szakosztályi elnök

Nyitó előadás:

9.15 **Kányádi András** (INALCO, Párizs): *Csehországi levelek. A levélíró Casanova*

10.00 **Kávészünet**

Elnök: **Albu-Balogh Andrea**

10.10 **Tapodi Zsuzsa** (Sapientia EMTE, Csíkszereda): *Narrátorkavalkád Bogdán László regényeiben*

10.25 **Varga P. Ildikó** (BBTE): *Egy zsarnok életrajza. Pirkko Saisio Suliko című regényéről*

10.40 **Bíró Annamária** (BBTE): *Elbeszélni az idegent. Angelo Soliman alakja kortárs regényekben*

10.55 **Hozzászólások**

Elnök: **Varga P. Ildikó**

11.10 **Lázár Kinga** (BBTE, Hungarológia Doktoriskola): *Matrilineáris örökség mint az önreprezentáció eszköze. Ellennarratívák indigén női szerzőktől*

11.25 **Bereczki Szende** (BBTE, Hungarológia Doktoriskola): *Életút és költészet, a vaksággal való találkozás és ennek elbeszélhetősége Cseh Katalin Világ-talan világosság című kötetében*

11.40 **Hozzászólások**

11.40 Az Erdélyi Múzeum 2025/3. számának bemutatása (**Miklós Nóra, Varga P. Ildikó**)

12.10 **Ebédészünet**

Helyszín: Az EME-székház (Jókai/Napoca u. 2 sz.)

Elnök: **Tapodi Zsuzsa**

14.30 **Röser Julianna** (BBTE, Hungarológia Doktoriskola): *Szerb Antal és a hétköznapiak*

14.45 **Locker Dávid** (ELTE, Irodalomtudományi Doktori Iskola, Budapest): *Két „történelmi ember” és a „legfőbb mester”. Krúdy-hatás Szerb Antal és Cs. Szabó László prózájában*

15.00 **Albu-Balogh Andrea** (Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad): *Városnarratívák a két világháború közötti erdélyi magyar irodalomban*

15.15 **Balog Alexandra** (BBTE, Hungarológia Doktoriskola): *„Vállalni, viselni kell.” Berde Mária A szent szegény című regényének narratív pszichológiai olvasata*

15.30 **Hozzászólások**

15.40 **Kávészünet**

Elnök: **Biró Annamária**

15.50 **Papp Kinga** (EME, JZSKI): *Szerzők és narrációs formák Wesselényi Kata első imádságoskönyvében*

16.05 **Barcsay Andrea** (Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár, Kolozsvár): *Harsányi Sámuel elfeledett műve mint az új típusú narráció egy reprezentációja a 18. században*

16.20 **Berki Timea** (BBTE, Kolozsvár): *Előpatak forrásai. Az 1830–40-es évek közös nyilvános tere az időszaki sajtó narratíváiban – kapcsolattörténeti megközelítés*

16.35 **Gudor Noémi** (BBTE, Hungarológia Doktoriskola): *Narrációváltozatok egy életműben: Jósika Miklós és a műfaji sokszínűség*

16.50 **Jakab Imola** (BBTE, Hungarológia Doktoriskola): *Töredéknarratíva. Levelek Wass Ottiliához*

17.05 **Hozzászólások**

17.15 **Kávészünet**

17.30 A Debüt-díj pályázatai értékelése és a díj átadása (**Keszeg Vilmos**, az EME alelnöke) a pályázók jelenlétében

18.00 A CERTAMEN idei kiadásainak bemutatása (**Weisz Attila, P. Kovács Klára, Pakó László, Biró Annamária, Egyed Emese**)

19.00 **Fogadás**

Helynevek térben és időben

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

Szervezők:

EME, Jakó Zsigmond Kutatóintézet,

EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály

Elnök: **Tamás Csilla**

9.10 **Benő Attila** (egyetemi tanár, BBTE, a Magyar és Általános Nyelvészeti Intézet igazgatója, Kolozsvár): *Hivatalos magyar névhasználat és névpolitika Romániában*

9.40 **Sófalvi Krisztina** (adjunktus, Sapientia EMTE, Kolozsvár): *Intézménynevek a második világháború közti időszak romániai magyar napilapjaiban*

10.10 **Szilágyi-Varga Zsuzsa** (adjunktus, PKE, Nagyvárad): *A Magyar Nemzeti Helynévtár Program a Partiumban*

10.40 **Szölősi Erzsébet Vivien** (mesterszakos hallgató, PKE, Nagyvárad, az MNHP munkatársa): *Helynévgyűjtés a Tövisháton*

11.10 **Hozzászólások**

11.30 **Szünet**

Elnök: **Sófalvi Krisztina**

11.50 **Sikó Nóra-Boglárka** (magyartanár, Nagy Mózes Elméleti Líceum, Kézdivásárhely): *Haraly helyneveinek szerkezeti elemzése*

12.20 **Birtalan Alexandra** (mesterszakos hallgató, Sapientia EMTE, Marosvásárhely, MNHP munkatársa): *Korond helynevei*

12.50 **Tamás Csilla** (EME, tudományos kutató, Jakó Zsigmond Kutatóintézet, Kolozsvár): *Méra helynevei*

13.20 **Hozzászólások**

13.40 **Ebédsszünet**

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2025. november 22., 8.50 óra

Szervezők:

EME, Jakó Zsigmond Kutatóintézet,

EME, Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály,

KAB, Történettudományi Szakbizottság

8.50 Köszöntés

Szekcióelnök: **Hegyí Géza** (EME, JZSKI, Kolozsvár)

9.00 **Botár István** (Csíki Székely Múzeum, Csíkszereda): *Határeset. Csík Árpád-kori történeti jelentősége*

9.20 **Csáki Apor** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *Birtokpolitika és társadalmi mobilitás a 14. századi Magyarországon. Ferenc fia: Pogány István pályaképe*

9.40 **Kőrösi Ferenc** (Miskolci Tudományegyetem, Miskolc): *„Immár vénségömben...”. Heltai Gáspár utolsó, unitárius éve a kolozsvári jegyzőkönyvek új adatainak tükrében*

10.00 Hozzászólások, szünet

Szekcióelnök: **Bogdándi Zsolt** (EME, JZSKI, Kolozsvár)

10.20 **Mihálka Nándor** (Nagyszalontai Arany János Emlékmúzeum, PBMET, Nagyvárád): *Régészeti ásatások a nagyváradi vár Királyfia-bástyájában*

10.40 **Szabó József** (Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság, Bihardiószeg): *Adatok Észak-Bihar reformációtörténetéhez az 1540–1550-es években*

11.00 **Szálkai Tamás** (Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltára, Debrecen): *„Petsétünk köriratát édes anyanyelvünkön kívánjuk...”. Kelet-magyarországi vármegyék küzdelme a magyar köriratú pecsétéért (1836–1838)*

11.20 Hozzászólások, szünet

Szekcióelnök: **Gálfi Emőke** (EME, JZSKI, Kolozsvár)

11.40 **Lupescu Makó Mária** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *Négy testamentum és egy nő: Melíth Anna és (mozaik)családja*

12.00 **Fejér Tamás** (EME, JZSKI, Kolozsvár): *A fejedelmi tábla 1585. évi ítélete Bánffy György (†1581) tanácsúr testamentumának érvényességéről*

12.20 **Bartha Boglárka** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *Gálffy János 1590. évi végrendelete*

- 12.40 **Szász Anikó** (EME, Kolozsvár): *A protestáns gyülekezetek anyagi támogatása: adományok és hagyatékok Kolozsváron és Désen (16–17. század)*
- 13.00 **Csoma Nikol** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *Hagyaték és hatalom: Csilló Dorottya mézsáros özvegy végrendelete*
- 13.20 **Hozzászólások**

13.30 Ebédszünet

Szekcióelnök: **Pakó László** (EME, JZSKI, Kolozsvár)

- 15.00 **Oláh-Gál Róbert** (Sapientia EMTE Csíkszeredai Kar, Csíkszereda): *Finály Henrik származása és Réthy Mórral való kapcsolata*
- 15.20 **Petruț Dávid** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *Finály Henrik hozzájárulása a római epigráfia és provinciális régészet erdélyi fejlődéséhez*
- 15.40 **Székely Adrienn** (EME, Kolozsvár): *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Érem- és Régiségtárának Finály-korszaka (1862–1898)*

16.00 Hozzászólások, szünet

Szekcióelnök: **Pál Judit** (BBTE, MTI, Kolozsvár)

- 16.20 **Bartha Katalin Ágnes** (BBTE, Kolozsvár): *Színésznői játékmód társadalmi és színházesztétikai konvenciók határán (Prielle Kornélia esete)*
- 16.40 **Benő Eszter Nóra** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *Lányok iskolai öltözeke a dualizmus kori Magyarországon*
- 17.00 **Kádár Ágota** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *Egy „szentimentális utazó” naplója. Útirajzok és önkeresés Madarász Adeline (1871–1962) feljegyzéseiben*
- 17.20 **Póti Vivien** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *A kegyetlenség praktikája. Női gyilkosok a dualizmus kori Szatmár vármegyében*
- 17.40 **Zan Antonia** (BBTE, MTI, Kolozsvár): *Marie Taglioni, a színpadi romantika csillaga*
- 18.00 **Hozzászólások, zárszó**

Művészettörténet szekció (IX)

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2025. november 29–30., 9.00 óra

2025. november 29., szombat

- 9.00 A konferencia megnyitása. Köszöntőbeszéd: **Kovács András** akadémikus, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem professor emeritusa
- 9.10 **Lángi József** (Székesfehérvár): *Az Ung megyei Bátfa (Батфа, Ukrajna) református templomának kutatása és középkori falképei*
- 9.30 **Furu Árpád** (Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár)–**Szőke Balázs** (Gál Ferenc Egyetem, Szeged, Bálint Sándor Vallási Kultúrakutató Csoport): *A magyarszováti unitárius templom rajzi elméleti rekonstrukciója*

- 10.00 **Budaházi Fanni–Halmos Balázs–Jobbik Eszter** (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építészettörténeti és Műemléki Tan-szék): *A szásznagyvesszősi evangélikus templom szentélyének vizsgálata*
- 10.20 **Boér Ilka** (Székely Nemzeti Múzeum, Sepsiszentgyörgy): *Térszervezés és térarányok Háromszék középkori templomaiban*
- 10.40 **Hozzászólások, kérdések**

11.00 Kávészünet

- 11.20 **Szathmári Edina** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Művészettörténet PhD-program): *A kolozsvári plébániatemplom délkeleti kapuzata és délnyugati tornya*
- 11.40 **Lupescu Radu** (Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Kolozsvár): *A kolozsvári Bogdánffy-torony kutatása*
- 12.00 **Weisz Attila** (Kolozsvári Művészeti és Formatervezési Egyetem): *A bonchidai Bánffy-kastély főépületének kutatása. A reneszánsz és barokk periódusok kérdései*
- 12.20 **Balla Tünde–Lakatos Attila** (Nagyvárad Római Katolikus Püspökség, Egyházművészeti Gyűjtemény): *A nagyvárad Római Katolikus püspöki palota újabb, 18. századi falképei*
- 12.40 **Kovács Zsolt** (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Magyar Történeti Intézet): *A kolozsvári Farkas utcai Teleki-palota. Egy műemléki kutatás eredményei*
- 13.00 **Hozzászólások, kérdések**

13.20 Ebédészünet

- 15.00 **Sófalvi András** (Haáz Rezső Múzeum, Székelyudvarhely): *Egy várrom sorsa a 19. század végén. Régészeti topográfia és területhasznosítás a Székelytámadt várban*
- 15.20 **Szabó Tekla Katalin** (Positive Transylvania Egyesület): *Miért fontos a műemléki védelem? A maroshévízi egykori Urmánczy fedeles híd története*
- 15.40 **Orbán János** (Maros Megyei Múzeum): *Ház a Szentgyörgy utcában. Az idős Bernády György marosvásárhelyi otthonáról*
- 16.00 **Pakulár Sára** (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Történelem. Civilizáció. Kultúra Doktori Iskola): *„Mentes minden szín- és anyaghasználatától.” A vasbeton megjelenése a magyar színházépítészetben*
- 16.20 **Hozzászólások, kérdések**

16.40 Kávészünet

- 17.00 **Tóth Zsuzsanna** (Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ, Országos Széchényi Könyvtár, Budapest): *Egy lelet nyomában*

- 17.20 **Terdik Szilveszter** (MNMKK, Iparművészeti Múzeum, Budapest): *Miért véres a ruhájuk? Egy ritka középkori ikonográfiai motívum nyomában*
- 17.40 **Ziegler Ágnes** (Szász Evangélikus Egyház Gyűjteménye, Brassó): *A nagy-szebeni miseruha-gyűjtemény*
- 18.00 **Mihály Ferenc** (Szováta): *A szászsebesi evangélikus templom szárnyasoltáráról*
- 18.20 **Fehér János** (Barót): *A drezdai zászló-codexek*
- 18.40 **Hozzászólások, kérdések**

19.00–19.30:

Könyvbemutató: *Jánó Mihály: „... mint megkopott legendák ...”* c. kötetét bemutatja **Weisz Attila**.

Vacsora a helyszínen

2025. november 30., vasárnap

- 9.00 **Füstös-Tóth Paul** (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar): *Erdélyi református templomok 18. századi feliratos szószékkoronái*
- 9.20 **Gy. Dávid Gyula** (Szigetszentmiklós): *Egyházi műtörténeti emlékek összeírása Észak-Erdélyben*
- 9.40 **Horváth Iringó–Kovács Mária Márta** (Erdélyi Református Múzeum, Kolozsvár): *Új értelmezési lehetőségek, eredmények az erdélyi református egyházművészet kutatásában*
- 10.20 **Hozzászólások, kérdések**
- 10.40 **Ioana Filipescu** (Kolozsvári Művészeti Múzeum): *Framing Antiquity: Survival of Classical Themes in the European Art Collection from Cluj-Napoca*
- 11.00 **Újvári Dorottya** (Maros Megyei Múzeum): *A cérnában rejlő lehetőségek*
- 11.20 **Lőrincz Ildikó** (Haáz Rezső Múzeum, Székelyudvarhely): *Az ötvenes évek székelyudvarhelyi képzőművészete Dr. Kállay Ernő dossziéiban*
- 11.40 **Pál Emese** (BBTE, Magyar Történeti Intézet): *A kolozsvári „diákváros” étkezdéjének muráljai*
- 12.00 **Hozzászólások, kérdések**
- 12.20 A konferencia zárszava: **Weisz Attila**

Zenetudományi szekció

Márkos Albert kismonográfia – könyvbemutató

Helyszín: Vallásszabadság Háza, Kolozsvár

Időpont: 2025. november 20., 18.00 óra

Benkő Judittal Sófalvi Emese beszélget

Zenés intermezzo: Márkos Albert *Torso I.* a Concordia vonósnégyes előadásában – **Béres Melinda**, **Dénes Anna** (hegedű), **Király Erzsébet** (brácsa), **Ortenszky Gyula** (cselló)

Benkő András–Benkő Judit Emese: *Márkos Albert*. Magyar Zeneszerzők sorozat, szerk. Berlász Melinda, Budapest Music Center, 2025.

Erdélyi magyar zeneszerzők konferencia

Helyszín: BBTE, Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar, Angi István terem (313)

Időpont: 2025. november 22., 10.00 óra

10.00 Köszöntő: **Miklós Noémi** dékánhelyettes, BBTE, RTZK

10.05 **Fancsali János**: *Makray László, a dalszerző*

10.25 **Sófalvi Emese**: *Erdélyi zenevilág. Adatok Farkas Ödön életpályájához*

10.45 **Potyó István**: *Erdélyi szerzők kolozsvári kottakincsei*

11.05 **Csákány Csilla**: *Szabó Csaba madrigáljai*

Kávészünet

11.45 **Birtalan Beáta**: *Zenei identitás és közösségi emlékezet. Birtalan József hatása Szilágybagos kulturális életére*

12.05 **Horváth Bálint**: *Párbeszéd Beethovennel: Oláh Tibor „Holdfény-szimfóniá”-ja*

12.25 **Elekes Márta Adrienne**: *Musa Transsylvaniae: egy zenei misszió története*

12.55 **Windhager Ákos Károly**: *Ruralia hungarica: Erdély-szvit Erdély-élmény nélkül*

Filozófia szekció

Filozófiai hatástörténet és kritika. III.

Helyszín: BBTE, főépület, Böhm Károly terem, Kolozsvár, Farkas/ M. Kogălniceanu u. 1. sz.

Időpont: 2025. november 22., 10.00 óra

10.00 Megnyitó, köszöntő: **Demeter M. Attila** (megbízott tanszékvezető, egyetemi tanár, BBTE, MFT, Kolozsvár)

I. szekció

Szekcióvezető: **Demeter M. Attila** (megbízott tanszékvezető, egyetemi tanár, BBTE, MFT, Kolozsvár)

10.05 **Rancz Mónika** (társult oktató, BBTE, MFT, Kolozsvár): *A művészet autonómiája és hasznossága, avagy: a művészet csak a múzeumba való?*

10.25 **Veress Károly** (professor emeritus, BBTE, MFT, Kolozsvár): *A magyar filozófiai gondolkodás intézményei és képviselői Erdélyben a szocializmus évtizedeiben*

10.45 **Karikó Sándor** (habil. főiskolai tanár, Szegedi Tudományegyetem, JGYPK, Szeged): *Lukács György és a konformizmusprobléma*

11.05 **Szabó Tibor** (professor emeritus, Szegedi Tudományegyetem, Szeged): *Gramsci recepciójának erdélyi vonatkozásai*

11.25 **Beszélgetés**

11.45 **Kávészünet**

II. szekció

Szekcióvezető: **Veress Károly** (professor emeritus, BBTE, MFT, Kolozsvár)

12.00 **Mester Béla** (tudományos főmunkatárs, ELTE Humán Tudományok Kutatóközpontja, Filozófiai Kutatóintézet Budapest): *Filozófusnemzedékek és az ő nyelvük*

12.20 **Ungvári Zrínyi Imre** (habil. társult oktató, BBTE, MFT, Kolozsvár): *Ideológia és ideológiakritikai szemlélet Gáll Ernőnél*

12.40 **Lurcza Zsuzsanna** (egyetemi adjunktus, Miskolci Egyetem, Miskolc): *Eldologtalanodó eldologiasodás és barátságos elidegenedés*

13.00 **Bakcsi Botond** (filozófus, fordító, Csíkszereda): *Az ideológiafogalmak konstrukciói Bretter műveiben*

13.20 **Beszélgetés**

13.40 **Szünet**

14.00 **Ebéd**

II. TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Erdélyi Természettudományi Konferencia (ETK-24)

Helyszín: BBTE, Kémia és Vegyészmérnöki Kar, Arany János u. 11. sz., Kolozsvár
Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

9:00–10:00

Plenáris előadások

Mihály Norbert-Botond (vegyészmérnök, egyetemi oktató, BBTE, Kémia és Vegyészmérnöki Kar, Kolozsvár): *Adatvezérelt modellek a szennyvíztisztításban*

Szász Loránd (vegyészmérnök, METROMAT, Kolozsvár): *Hogyan lesz egy vegyészmérnökből metrológus?*

10:00 **Kávészünet**

10:30–18:00 **Multidiszciplináris szekcióelőadások**

A teljes program itt érhető el:

<https://www.eme.ro/esemeny/mtne-2025-etk-24>

III. ORVOS- ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Nyolcvanéves a marosvásárhelyi magyar nyelvű orvoscépzés. A gyógyítás és tudomány nyomában – reflexiók a MOGYE múltjáról

Helyszín: Bernády-ház, Marosvásárhely, Horea u. 6. sz.

Időpont: 2025. november 11., 17.00 óra.

XXVI. Erdélyi Orvosnapok

Helyszín: Apáczai Csere János Pedagógusok Háza, Csíkszereda, Taploca u. 20. sz.

Időpont: 2025. november 6–8.

Szervező:

Hargita Megyei Orvosi Kollégium

Társszervezők:

Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya
Kolozsvári Akadémiai Bizottság

Partnerek:

Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház
Gyergyószentmiklósi Muncípiumi Kórház
Székelyudvarhelyi Városi Kórház

A rendezvény programfüzete itt olvasható

https://www.emeogysz.ro/esemenyek/erdelyi_orvosnapok

EMEOGYSZ, Kolozsvári szekció

Helyszín: a Sapientia EMTE Fő téri épülete (104-es terem), Kolozsvár, Fő tér/
Piața Unirii 29. sz.

Időpont: 2025. november 22., 10.00 óra

IV. JOG-, KÖZGAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Közgazdaság-tudományi szekció

VII. Nemzetközi Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Konferencia – ICEBM 2025

Helyszín: BBTE, Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar, Kolozsvár, T.
Mihali u. 58–60. sz.

Időpont: 2025. november 14., 9.00 óra.

09.00 Registration of participants (Lobby 1st floor)

09.30 Plenary session 1 (Room 118)

09.30 Welcome speeches

09.45 **Vatroslav Škare** (University of Zagreb, Faculty of Economics and Business, Croatia): Chasing the Social Media Storm: the Making of a Research Agenda

10.30 **Coffee break (Lobby 1st floor)**

11.00 Plenary session 2 (Room 118)

11.00 **Wolfgang Mayrhofer** (WU Vienna, Austria): *Anything Goes? Guiding Principles for Future Management Research That Counts*

11.45 **Bálint-Zsolt Nagy, Botond Benedek** (Babeș–Bolyai University, Faculty of Economics and Business Administration, Cluj-Napoca, Romania): *Unorthodox Times: Why Is the Equity Premium So Low?*

12.30 **Lunch (Lobby 1st floor)**

14.00 Panel sessions 1

Economics (120), Management (Room 118), Marketing (Room 127)

15.30 Coffee break (Lobby 1st floor)

16.00 Panel sessions 2

Business Information Systems (120), Management (Room 118), Marketing (Room 127)

Bővebb információk: <https://www.icebm.ro/>

Jogtudományi szekció

Gyermekjogok és gyermekrésztétel digitális környezetben

Helyszín: Sapientia EMTE, AULA, Tordai út 4. sz.

Időpont: 2025. november 22., 10.00 óra

Szervezők:

Sapientia EMTE, Jogtudományi Tanszék

Erdélyi Múzeum-Egyesület, Jog-, Közgazdaság-, és Társadalomtudományi Szakosztály

Erdélyi Magyar Jogászok Társasága

JÖSZ, Erdély – Joghallgatók Önképző Szervezete

10.00 Megnyitó

10.10 **Aáry-Tamás Lajos**, oktatási jogok biztosa (Oktatási Jogok Biztosának Hivatala): *Oktatási jog alkotmányos megközelítésben*

10.20 **Sztranyiczki Szilárd** egyetemi docens (Sapientia EMTE, Jogtudományi Tanszék): *Gyermekbarát igazságszolgáltatás Romániában? Dilemmák és kihívások*

10.40 **Székely János** egyetemi adjunktus (Sapientia EMTE, Jogtudományi Tanszék): *Gyermekvédelmi célú intézkedések peres úton kikényszerítése online környezetben elkövetett jogsértés esetén*

11.00 **Kávészünet**

11.30 **Vallasek Magdolna** egyetemi docens (Sapientia EMTE, Jogtudományi Tanszék): *A kiskorúak munkavállalásának egyes szabályozási kérdései*

11.10 **Kokoly Zsolt** egyetemi adjunktus (Sapientia EMTE, Jogtudományi Tanszék): *Gyermekekre káros online tartalmak – az intézményi fellépés lehetőségei*

11.50 **Sălăjan Karaivanoff Judit** ügyvéd (Kolozs Megyei Ügyvédi Kamara, Erdélyi Magyar Jogászok Társasága): *A szabad iskolaválasztás joga*

12.10 „Rajzoldj – jogosan” rajzpályázat: **díjazás és kiállításmegnyitó**

13.30 Ebédszünet

- 15.00 **Szabó Csaba**, PhD-hallgató (Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Iskola, Miskolc), junior kutató (Central European Academy, Budapest): *„A munka világa felé vezető úton” – Az Európai Unió jogi eszközei a kiskorúak/fiatalkorúak védelmére*
- 15.20 **Papp Zsófia**, PhD-hallgató (Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Iskola, Miskolc), junior kutató (Central European Academy, Budapest): *Fiatalok munkavállalása, különös tekintettel a pályakezdő nőkre*
- 15.40 **Veres-Kupán Hunor** mesterképzős joghallgató (Sapientia EMTE, Jogász Életpályák; Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Master in Human Rights and Rule of Law): *A káros audiovizuális tartalmak szabályozásának kérdései és a gyermek legfőbb érdekének elve az online térben*
- 16.00 **Orosz Andrea**, IV. éves joghallgató (Sapientia EMTE, Jogtudományi Tanszék, jog szak): *Az ártatlanság digitális börtöne: deepfake gyermekpornográfia jogi megközelítésben*

Vendéglátás és turisztikai szekció

Fesztiválok élményekben és számokban

Helyszín: Sapientia EMTE, Fő téri épület, 109-es terem, Kolozsvár, Fő tér/Piața Unirii 29. sz.

Időpont: 2025. november 22., 09.20 óra

9.20 Regisztráció

9.30 Megnyitó

9.50 **Szabó Lilla** (Kincses Kolozsvár Alapítvány, Kincses Kolozsvár Egyesület, Kolozsvár): *A Kolozsvári Magyar Napok mint közösségi-kulturális rendezvénysorozat*

10.10 **Rés Konrád** (VIBE fesztivál): *A VIBE Fesztivál fejlődése és regionális hatásai: kulturális, turisztikai és gazdasági aspektusok elemzése*

10.30 **Jánossy Aliz** (Aliz Konyhája, Gyergyószentmiklós): *Falunapok, főzőversek, szakmai fórum*

10.50 **Pozsony Márta** (Slow Food, Torda): *Hagyományőrzés a modern világban: hogyan és meddig vihetjük?*

11.10 **Boros Hanga** (Indigo Kft., Kolozsvár): *180 fokos fordulat: ma à la carte vagyunk, holnaptól fast-food*

11.30 Kávészünet, megbeszélés

11.50 **Horváth I. Zoltán, Vigh Melinda** (Babeș–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár): *A fesztiválok zajsintjének vizsgálata*

12.10 **Vincze László** (EMKE-borklub, Kolozsvár): *Menjünk borfesztiválra!?*

- 12.30 **Repisky Dániel** (Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nonprofit Kft., Gyula): *Gyulai végvári napok – Magyarország egyik leglátványosabb hadijátéka, valós események felelevenítése*
- 12.50 **Dinya Judit** (Kolozsvári Magyar Főkonzulátus): *#Főtér23 – Kreatív diplomácia*
- 13.10 **Hanusz Árpád, Talpas János** (Budapesti Gazdasági Egyetem, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár): *A vidéki fesztiválok emelkedésének és hanyatlásának hátterei*
- 13.40 **Kiértékelés, összegzés**

V. MŰSZAKI TUDOMÁNYOK SZAKOSZTÁLYA

XXVI. Műszaki Tudományos Ülésszak

Helyszín: Sapientia EMTE Fő téri épület, Kallós Zoltán terem, Kolozsvár, Fő tér/Piața Unirii 29. sz.

Időpont: 2025. november 22., 9.00 óra

8.30 Regisztráció

9.00 Megnyitó

Bitay Enikő, az EME elnöke, az MTA külső tagja

Domokos József, a Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar dékánja

I. rész

9.20 I. plenáris előadás

Diószegi Attila (Jönköpingi Egyetem): *Az autóiipari öntvények újragondolása környezetkímélő szempontok mentén*

9.40 II. plenáris előadás

Kovács Tünde Anna (Óbudai Egyetem): *A robbantásos plattírozás anyagtudományi kérdései*

10.00 III. plenáris előadás

Domokos József (Sapientia EMTE): *Szenzoradatok gyűjtésére és feldolgozására alkalmas IoT-rendszerek*

II. rész

Elnökök: **Domokos József**, a Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar dékánja

Kovács Tünde Anna, az Óbudai Egyetem professzora

10.20 **Bodrogai László, Schramkó Márton, Varga Bálint** (Óbudai Egyetem):

Kísérleti vizsgálat kompozit szendvicspanelek mechanikai tulajdonságaira

- 10.30 **Gergely Attila Levente, Kántor József** (Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar): *PLA-szálas szerkezetek*
- 10.40 **Kuti János** (Óbudai Egyetem): *Az S355-acélminőség vágásának következményei acetilén és hidrogén éghető gázok alkalmazásánál*
- 10.50 **Kári-Horváth Attila, Lantos Zsolt, Bara Adrián, Keviczki Domicián, Percze Patrik** (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gödöllő): *Tengerjáró hajókon alkalmazható termikus szárítás elvén működő berendezés keverőtartályának anyagvizsgálata*
- 11.00 **Kuti János** (Óbudai Egyetem): *Polimer hegesztett kötés tulajdonságainak módosítása hőkezeléssel*
- 11.10 **Ferencz János, Imecs Mária, Kelemen András** (Kolozsvári Műszaki Egyetem, Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar): *Villamos járművek teljesítményelektronikai konvertereinek és villamos meghajtásának a tanulmányozása*
- 11.20 **Kelemen András, Ferencz János, Imecs Mária** (Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar / Kolozsvári Műszaki Egyetem): *Terhelőnyomaték-emulátor Lyapunov-szabályozása kétirányú DC-DC átalakítóval*
- 11.30 **Kiértékelés**
- 11.40 **Szünet**

III. rész

Elnökök: **Forgó Zoltán**, Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kar, Gépészmérnöki Tanszék tanszékvezetője

Gobesz F. Zsongor, a Kolozsvári Műszaki Egyetem docente

- 12.00 **Bakos Levente, Bakos Csongor** (Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar/ Kolozsvári Műszaki Egyetem): *Ügyfélkapcsolat- és érintettmenedzsment kockázatelemzési kérdései magas szintű innovációs ipari termékek esetén*
- 12.10 **Kádár Alex-Jenő, Forgó Zoltán** (Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar): *Négy szabadságfokú párhuzamos robot geometriai elemzése*
- 12.20 **Popa-Müller Izolda, Deák Szabolcs** (Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar): *Stick-slip laboratóriumi mérőkészülék segítségével kapott súrlódási tényezők adatfeldolgozása és kiértékelése*
- 12.30 **Máté Márton, Mircea Viorel Drăgoi, Hodgyai Norbert** (Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar): *Csigamarók homloklapfelületének mérésalapú felépítése*
- 12.40 **Kakucs András, Harangus Katalin, Fogarasi Zoltán** (Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar): *Lights out*
- 12.50 **Pásztor Judit, Libik András** (Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar): *A Bolyai Múzeumban található oszlopkemence tanulmányozása*
- 13.00 **Török István, Lőrincz Barnabás-Attila, Sütő Abigail-Bethsabé, Urszuly Nóra, Nagy Zsolt** (Kolozsvári Műszaki Egyetem, Építőmérnöki Kar): *Acélgerenda és betonoszlop közötti kapcsolat elemzése*
- 13.10 **Kiértékelés**

IV. rész

13.20 A magyar műszaki tudományosságért: Jenei Dezső-emléklap átadása

13.30 EME–MTSZ – Folyóirat- és könyvbemutató

A Műszaki Tudományok Szakosztály gondozásában megjelent legfrissebb folyóiratok és sorozatkötetek bemutatója.

1. **Acta Materialia Transylvanica** 8. évf. 2025/1. Bemutatja a folyóirat főszerkesztője
2. **Műszaki Tudományos Közlemények** sorozat 22. kötete. Bemutatja a folyóirat szerkesztője
3. **Ipartörténeti Füzetek** sorozat 1. kötete:
Nagy Béla: A kolozsvári Iparos Egylet története (1860–1945). Bemutatja
Bitay Enikő, a sorozat szerkesztője

13.50 Zárszó

14.00 Ebédszünet

Megjegyzés: a többszerzős tanulmányoknál az előadó van aláhúzva

VI. MATEMATIKAI ÉS INFORMATIKAI SZAKOSZTÁLY

16. Matematika és informatika alkalmazásokkal konferencia

Helyszín: Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar, Marosvásárhely/Koronka,
Segesvári út, 2. szám

Időpont: 2025. november 28–30.

Szervezők:

Erdélyi Múzeum-Egyesület, Matematikai és Informatikai Szakosztály
Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Magyar Matematikai és Informatikai Intézet
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar
Farkas Gyula Egyesület a Matematikáért és Informatikáért
KAB, Matematikai, informatikai és csillagászati szakbizottság
Radó Ferenc Matematikaművelő Társaság

Péntek, 2025. november 28.

13.00 Regisztráció

14.00 A Teleki–Bolyai Könyvtár meglátogatása Marosvásárhelyen

Matematikatörténeti szekció (114-es főelőadó)

Elnök: **Darvay Zsolt** (BBTE, Kolozsvár)

16.55 Konferenciamegnyitó

- 17.00 **Kása Zoltán** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely): *Bolyai Farkas utódai*
17.20 **Oláh-Gál Róbert** (Sapientia EMTE, Csíkszereda): *Bolyai Farkas két feldolgozatlan kéziratáról*

17.40 Szünet

- 18.00 **Miholcsa Gyula** *Bolyai Farkas* című filmjének vetítése
19.00 Vacsora a Sapientia EMTE étkezdéjében

Szombat, 2025. november 29.

- 8.00 Regisztráció

Plenáris előadások (114-es főelőadó)

- Elnök: **Oláh-Gál Róbert** (Sapientia EMTE, Csíkszereda)
9.00 **Komornik Vilmos** (Strasbourg-i Egyetem): *Nem egész alapú számrendszerek*
9.45 **Szabó Péter Gábor** (Szegedi Tudományegyetem): *„A matézis... az ég leánya” – Bolyai Farkas matematikai munkásságáról*

10.30 Szünet

Informatikai szekció (114-es főelőadó)

- Elnök: **Szenkovits Annamária** (BBTE, Kolozsvár)
11.00 **Antal Margit, Csiszér Roland** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely): *Be-ágyazási modellek kiértékelése magyar nyelvű információ-visszakereséshez*
11.20 **Bajcsi Adél, Portik Ábel, Máté Ditmár, Szenkovits Annamária, Csató Lehel** (BBTE, Kolozsvár): *Emlőszöveti elválások szegmentálása magyarázható modellekkel*
11.40 **Kristó Csongor, Pál László** (Sapientia EMTE, Csíkszereda): *Indexkövető portfóliók kialakítása különböző korlátok mellett*
12.00 **Lieb Hanna** (BBTE, Kolozsvár): *Magyarázható képszegmentálás wavelet-hálóval*
12.20 **Márton Gyöngyvér** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely): *Moduláris hatványozás és a rá adott MI-válaszok*

Matematikai szekció (230-as előadó)

- Elnök: **Makó Zoltán** (Sapientia EMTE, Csíkszereda)
11.00 **Szokol Patrícia** (Debreceni Egyetem, Debrecen): *A súlyozott Lagrange-interpoláció „határai”: példák és ellenpéldák*
11.20 **Darvay Zsolt** (BBTE, Kolozsvár): *Belsőpontos algoritmusok súlyozott lineáris komplementaritási feladatokra*
11.40 **Horobetz Emil** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely): *A modern portfólióelmélet geometriája*

12.00 **László Tamás** (BBTE, Kolozsvár): *Numerikus félcsoporthok geometriája*

Didaktikai és informatikatörténeti szekció (231-es előadó)

Elnök: **Nagy Örs** (Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár)

11.00 **Kátai Zoltán, Iclanzan Dávid** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely): *AI-alapú oktatóavatárok – angol és román nyelvű STEM-összefoglalók az anyanyelvű oktatás kísérőjeként*

11.20 **Căţcoan Klára** (Zilahi Református Wesselényi Kollégium, Zilah): *IKT-eszközök mint innovatív, azonnal alkalmazható ötletek a pedagógiában, feltöltött módszertani anyagok, tanulás és tudásmegosztás*

11.40 **Kovács Lehel István** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely): *Bitek a múltból: erdélyi számítógépek*

13.00 Ebéd a Sapientia EMTE étkezdéjében

Plenáris előadás (114-es főelőadó)

Elnök: **Horobet Emil** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely)

14:30 **Némethi András** (HUN-REN Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet, Budapest és Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest): *Rácspont-homológia mindenhol*

Informatikai szekció (114-es főelőadó)

Elnök: **Antal Margit** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely)

15.40 **Szenkovits Annamária** (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár): *Képszegmentálási modellek interpretálhatósági metrikái*

16.00 **Portik Ábel** (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár): *Magyarázható képszegmentálás prototípusokkal: osztály- és skálafüggetlenség*

16.20 **Sándor Réka** (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár): *Egyensúlykeresés többkritériumú játékokban*

16.40 **Mester Attila** (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár): *Malware-galéria: a kód vizuális arca*

Matematikai szekció (230-as előadó)

Elnök: **László Tamás** (BBTE, Kolozsvár)

15.40 **Makó Zoltán, Salamon Júlia** (Sapientia EMTE, Csíkszereda): *Az idő és a tér viszonya a mozgó vonatkoztatási rendszerekben*

16.00 **Mátyás László, Barna Imre Ferenc** (Sapientia EMTE, Csíkszereda): *Diffúziós folyamatok: a Gauss-eloszláson túl*

16.20 **Kovács Bálint** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest): *Járványterjedés vizsgálata elágazó folyamatokkal köztes sűrűségű hálózatokon*

16.40 **Bencze Mihály** (Áprily Lajos Főgimnázium, Brassó), **Marius Drăgan**:
Az α -módszer szimmetrikus és homogén egyenlőtlenségek megoldására és finomítására

Didaktikai szekció (231-es előadó)

Elnök: **Kátai Zoltán** (Sapientia EMTE, Marosvásárhely)

15.40 **Molnár István** (Gál Ferenc Egyetem, Gazdasági Kar, Békéscsaba): *Gondolatok a Catalan-összefüggésről néhány versenyfeladat kapcsán*

16.00 **Nagy Őrs** (Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár): *Egymásba átdarabolható sokszögekről a középiskolában*

16.20 **Tuzson Zoltán**: *A Wallis-formula elemi bizonyítása*

18.00 **A Farkas Gyula-émlékérem átadási ünnepsége** (114-es főelőadó)

19.00 **Fogadás a díjazottak tiszteletére (a Sapientia EMTE étkezdéjében)**

Vasárnap, 2025. november 30.

8.00 Reggeli a Sapientia étkezdéjében

9.00 Bolyai-émlékhelyek megtekintése Marosvásárhelyen

VII. AGRÁRTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY ÉS SEPSISZENTGYÖRGYI FIÓK-EGYESÜLET

XXI. Agrártudományi konferencia. Az agrárium a tudomány és a társadalom szolgálatában

Helyszín: Sapientia EMTE, Sepsiszentgyörgyi Kar, Csíki u. 50. sz.

Időpont: 2025. december 3.

A teljes program itt érhető el:

<https://www.eme.ro/esemeny/mtne-2025-xxi-agrartudomanyi-konferencia>

CSÍKSZEREDAI FIÓKEGYESÜLET

Konferencia a 95 éve született Kristó András geológus emlékére

Helyszín: Márton Áron Főgimnázium, Csíkszereda, Márton Áron u. 80. sz.

Időpont: 2025. november 27., 18.00 óra

Szervezők:

EME, Csíkszeredai Fiókegyesület

Sapientia EMTE, Csíkszeredai Kar

Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa

Köszöntések

Zsombori Gabriella (a csíkszeredai Márton Áron Főgimnázium igazgatója)

Oláh-Gál Róbert (matematikus, egyetemi oktató, az EME csíki fiókegyesületének elnöke)

Percze László (konzul, Magyarország, Csíkszeredai Főkonzulátus): Üdvözlő beszédet mond az MTA 200 éves évfordulója tiszteletére

Karátson Dávid (geológus, egyetemi tanár, ELTE, az MTA doktora): *Egy székelői földi tanár-tudós portréja – személyes emlékek Kristó Andrásról*

Jánosi Csaba (geológusmérnök): Kristó András emléke

GYERGYÓSZENTMIKLÓSI FIÓKEGYESÜLET

Gyergyóhoz kötődő magyar akadémikus

Helyszín: Gyergyószentmiklósi Városi Könyvtár, Kossuth Lajos u. 25. sz.

Időpont: 2025. november 6., 10.00 óra

Szervezők:

EME, Gyergyószentmiklósi Fiókegyesület

Gyergyói Népfőiskola

Köszöntések

Nagy Zoltán, Gyergyószentmiklós polgármestere: A konferencia köszöntése

Gyombolai Péter, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának konzulja: A Magyar Tudomány Napjának köszöntése

Garda Dezső (ny. egyetemi előadótanár, Gyergyószentmiklós): *Dobránszky Péternek, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának közéleti és alkotói életútja*

Csáki Árpád (történész, Sepsiszentgyörgy): *Gróf Apor István ezüstneműinek sorsáról*

Tamási Zsolt (igazgató, Római Katolikus Líceum, Marosvásárhely): *Az 1848-as tervezett katolikus magyar nemzeti zsinat. Az előkészítő bizottságok és a zsinat elnökségének kérdése*

Róth András (történész, könyvtáros, Haáz Rezső Múzeum, Tudományos Könyvtár, Székelyudvarhely): *A székelyudvarhelyi mozizás, képi kultúra*

13.00 Ebédszünet

Komán János (ny. tanár, Maroshévíz): *Küküllő vármegye 1849. évi rögtönítélő törvényszékének iratai*

Garda Dezső (ny. egyetemi előadótanár, Gyergyószentmiklós): *Blaha Lujza és a gyergyói országgyűlési képviselő (Dobránszky Péter) esete*

Bernád Rita (igazgató, főegyházmegyei levéltáros, Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség, Főegyházmegyei Levéltár, Gyergyószentmiklós): *Fogarassi Mihály erdélyi püspök élete*

Fórika Sebestyén (pasztorálásszisztens, Szent Miklós-plébánia, Gyergyószentmiklós): *Szekula Ágoston László, az utolsó magyar-örmény mechitarista szerzetes élete és munkássága*

MAROSVÁSÁRHELYI FIÓKEGYESÜLET

Maros megye és Marosvásárhely történetéből

Helyszín: Teleki Téka, freskós terem, Marosvásárhely, Bolyai u. 17. sz.

Időpont: 2025. november 8.

Szervezők:

Teleki Téka Alapítvány

EME, Marosvásárhelyi Fiókegyesület

Borsos Tamás Egyesület

- 10.00 Megnyitó: **Bányai Réka** (Teleki Téka Alapítvány); **Simon Zsolt** (EME Marosvásárhelyi Fiókegyesülete); **László Lóránt** (Borsos Tamás Egyesület)
- 10.15 Nyitóelőadás: **Fónagy Zoltán** (ELTE BTK, Új- és Jelenkori Magyar Történeti Tanszék, Budapest, docens)
- 10.35 **Győrfi Zsolt** (Maros Megyei Múzeum, muzeológus); László Keve (Maros Megyei Múzeum, régész): *Ábrahám nyomában... Középkori pecsétnyomó Ikland határából*
- 10.55 **Simon Zsolt** („Gheorghe Șincai” Társadalom- és Bölcsészettudományi Kutatóintézet, Marosvásárhely, tudományos főmunkatárs): *Segesvárszék adózása a késő középkorban*
- 11.15 **Kimpián Annamária** (Teleki–Bolyai Könyvtár, Marosvásárhely, könyvtáros): *Újabb adatok a marosvásárhelyi református iskola rektorairól (1557–1653)*

Hozzászólások, vita

11.45 Szünet

- 12.00 **Balogh Judit** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, professzor): *A gyalakutai Lázár család szerepe Maroszáéken és az országos politikában a 17. század második felében*
- 12.20 **Nagy Kálmán** (Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, magiszteri hallgató): *Marosvásárhely városvezetése a 18. században*
- 12.40 **Berekméri Árpád-Róbert** (Erdélyi Református Egyházkerület Marosvásárhelyi Fiókleveletára, levéltáros): *A Districtuale Consistorium hatásköre a Marosi Traktus igazgatásában*

- 13.00 **Bányai Réka** (Teleki–Bolyai Könyvtár, Marosvásárhely, könyvtáros): *„Kik járnak oda vagy curiositásból, vagy olvasni?” Egy látványosság a 19. századi Marosvásárhelyen: a Teleki Téka*

Hozzászólások, vita

13.30 Ebédszünet

- 14.30 **Újvári Dorottya** (Maros Megyei Múzeum, muzeológus): *Az emancipáció határán: a nők törekvései Marosvásárhelyen*
- 14.50 **Sárándi Tamás** (Maros Megyei Múzeum, Marosvásárhely, történész): *Nemzetépítés, nemzeti közömbösség vagy „szörványtudat”? A marosi görögkatolikus esperesek identitástudatának elemei*
- 15.10 **Orbán János** (Maros Megyei Múzeum, művészettörténész): *Ismeretlen vigadóterv 1903-ból. Egy barokk kori helyrajzi egység kései történetéhez*
- 15.30 **Barabás Kisanna** (Marosvásárhelyi Római Katolikus Gyűjtőlevéltár és Egyházművészeti Gyűjtemény, muzeológus): *A Marosvásárhelyi Szanatórium Rt.*

Hozzászólások, vita

16.00 Szünet

- 16.15 **Sebestyén-Spielmann Mihály** (Marosvásárhely, történész, ny. főkönyvtáros): *„A Bernády-kihívás.” Városfejlesztés, építkezés és tervek a „kis magyar világ” négy évében*
- 16.35 **Forró-Bathó Ákos** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger, doktorandusz): *A Marosvásárhely környéki arisztokrata családok sorsa 1945 után*
- 16.55 **Tatai Orsolya** (Maros Megyei Múzeum, antropológus): *A marosvásárhelyi orvosi oktatás narratívái (1948–1989): abszolvensek írott és elbeszélte életútjai*

Hozzászólások, vita, zárszó

ZILAH ÉS VIDÉKE, VALAMINT SZILÁGYSOMLYÓI FIÓKEGYESÜLET

XXII. Szilágyság-kutatás-konferencia. Megemlékezés Szikszai Lajosról születésének 200. évfordulója alkalmából

Helyszín: Szilágyság Megyei Kultúr- és Művészeti Központ, Zilah

Időpont: 2025. november 25., 16.00 óra

16:00 Koszorúzás a zilahi református temetőben Szikszai Lajos síremlékénél

17:00 Szilágyság-kutatás-konferencia

Köszöntések:

Kovács Kuruc János, az EME Zilah és Vidéke fiókegyesületének elnöke

Bakó András, zilahi EMKE-elnök

Seres Dénes parlamenti képviselő

Péntek János, Széchenyi-díjas egyetemi tanár, akadémikus

Sipos Gábor EME-alelnök, akadémikus: *Szikszai Lajos szerepe Szilágy megye történelmében*

Lakó Éva muzeográfus: *Szikszai Lajos kora*

László László történelemtanár: *Szikszai Lajos személyisége*

Citerazene Gáspár Attila tanítványai előadásában: **Máté Lilla, Máté Zsolna**

Kürti Barna: *Szikszai Lajos személyisége és hagyatéka*

Petri Mór-díj átadása

A L'Adyk együttes zenés műsora, **Fazakas István** zenetanár vezetésével

Szikszai Adél: Érdekességek Szikszai Lajos életéből

TÁRSINTÉZMÉNYEKKEL KÖZÖS TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKOK

A Magyar Tudomány Napja Partiumban 2025

Helyszín: Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad, Sulyok István u. 14–16. sz.

Időpont: 2025. november 14., péntek 10.00 óra

Szervezők:

Partiumi Keresztény Egyetem, Partiumi Területi Kutatások Intézete, Nagyvárad

Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár

MTA, Kolozsvári Akadémiai Bizottság

Sapientia Varadiensis Alapítvány, Nagyvárad

Társszervezők:

Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest

Miskolci Egyetem, Egészségtudományi Kar,

Nemzetstratégiai Kutatóintézet, Budapest

Hatvani István Szakkollégium, Debrecen

Fényes Elek Szakkollégium, Nagyvárad

9.00 Regisztráció

Megnyitó (Amfiteátrum); Moderátor: **Szilágyi Ferenc**

10.00 A konferenciát megnyitja **Pálfi József** rektor, Partiumi Keresztény Egyetem

10.10 Köszöntők

Szilágyi Ferenc alapító igazgató, Partiumi Területi Kutatások Intézete

Fleisz János elnök, Sapientia Varadiensis Alapítvány

Morvai Tünde osztályvezető, MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság, Budapest

Bitay Enikő akadémikus, elnök, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár

Nagy László, akadémikus, elnök, MTA, Kolozsvári Akadémiai Bizottság

10.40 Plenáris tudományos előadások – Meghívott intézmény: ELTE KRTK–RKI

Schengeni nyitás a polikrízis korszakában. Kockázatok, lehetőségek, stratégiák

Sass Magdolna főigazgató-helyettes, KRTK: *A KRTK az átalakulások viharában*

Varjú Viktor igazgató, KRTK RKI: *Regionális kutatások az RKK-ban Schengen előtt és után – Folyamatos (?) polikrízis(ek) nyomában*

Rácz Szilárd osztályvezető, KRTK RKI: *Nagytérési és határkutatások az intézetben – Geopolitikai és szomszédsági kihívások*

Horeczki Réka tudományos főmunkatárs, KRTK RKI: *A regionális integráció megvalósulásának lehetséges dimenziói a schengeni bővítés tükrében*

12.00 **Kávészünet**

12.30 Plenáris – Partiumhoz kötődő, 2025-ben megjelent kiadványok bemutatása

Moderátor: **Fleisz János**

Jubileumi kötetbemutató: 10 éves a *Staféta* – a PKE hallgatói tudományos folyóirata

Partiumhoz kötődő, 2025-ben megjelent kiadványok bemutatása

Partiumi Tudományos Emléklap átadása

13.30 **Ebédészünet**

15.00–19.30 **VIII. Partium-konferencia**

Előadások párhuzamos szekciókban, külön program szerint

A teljes program itt érhető el:

<https://www.eme.ro/esemeny/mtne-2025-a-magyar-tudomany-napja-partiumban-2025>

***KoMaTE30 – A Kolozsvári Magyar Történészhallgatók Egyesülete
megalakulásának harmincadik évfordulója***

Helyszín:

EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

BBTE, Magyar Történeti Intézet, Ferdinand terem, Kolozsvár, Jókai/Napoca u.
11. sz.

Időpont: 2025. november 28–30.

***Országos Magyar Diákszövetség
Erdélyi Fiatalok Tudományos Műhelye***

Helyszín: Kolozsvár/Kolozs megye

Időpont: 2025. december 12–14.

A MTNE-programbizottság elnöke:
Bitay Enikő, az EME elnöke

A szakosztályi és fiókegyesületi részletes
programokról az EME székházában,
a www.eme.ro/mtne2025
vagy a titkarsag@eme.ro címen lehet érdeklődni.

ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET
RO 400009 Kolozsvár/Cluj
Jókai/Napoca u. 2-4.
Tel.: 0264 595176
E-mail: titkarsag@eme.ro

PARTNEREK:

BABEȘ-BOLYAI
TUDOMÁNYEGYETEM

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

MÉDIAPARTNEREK:

ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIÓ

Kolozsvár
Rádió
Románia

ROMÁN TELEVÍZIÓ
TVR CLUJ
KOLOZSVÁRI MAGYAR ADÁS

krónika

Szabadság

TÁMOGATÓK:

Nemzeti
Kulturális
Alap

KOLOZSVÁR
POLGÁRMESTERI HIVATALA
ÉS HELYI TANÁCSA

PRIMÁRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

CONSILIUL
JUDEȚEAN
CLUJ

KOLOZS
MEGYEI
TANÁCS

